

عنوان مقاله:

واکاوی حس مکان؛ مولفه ای بر ادراک بصری رشته های خاطره ای شهر معاصر (نمونه موردی: بازار قدیم تبریز)

محل انتشار:

فصلنامه ایوان چهارسو، دوره 2، شماره 2 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

محمدرضا ابراهیمی - مبری گروه معماری و ساختمان، دانشکده فنی شماره یک، دانشگاه فنی و حرفه ای آذربایجان شرقی، تبریز، ایران

رضا رضایی نسب - کارشناس معماری، دانشکده فنی شماره یک، دانشگاه فنی و حرفه ای آذربایجان شرقی، تبریز، ایران

خلاصه مقاله:

دلبستگی و حس تعلق به مکان، به عنوان یکی از رشته های مهم خاطره ای میان انسان و مکان از محورهای مهم در تجسد و تجسم پیدایی و پویایی خاطرات جمعی در ارزش بخشی به بافت های شهری و تقویت ادراک بصری فضای معماری مجموعه های تاریخی است. لیکن امروزه جایگاه ویژه این موضوع با در نظر گرفتن تمایلات توسعه شهری، به سوی ابعاد کالبدی و تعارض با رشته های خاطره ای و هویتی جامعه، به خوبی مورد کاوش قرار نگرفته است. بر مدار این سخن، نوشتار حاضر قصد دارد در مقیاسی معطوف به تبیین جایگاه بازار تاریخی تبریز در خاطره جمعی شهر معاصر به ریشه یابی رشته های خاطره ای آن پرداخته و نقش آن را بر کیفیت ادراک شهروندان در چهارچوب نظام معماری ایرانی تبیین نماید. بدین ترتیب پرسش های اصلی این پژوهش، عبارتند از: 1- آیا حس مکان ناشی از مورلفه معنایی آن می تواند در ایجاد، تقویت و باززایی حس تعلق منتج از پایداری کارکردی و کالبدی بازار تبریز در ساختار اصلی شهر موثب باشد 2- در شکل گیری و انتقال خاطرات جمعی در فضاهای شهری همچون بازار، چه مولفه هایی با کدام رویکرد موثر می باشند این پژوهش به لحاظ سرشت محتوا، با روش توصیفی- تحلیلی انجام شده و در انجام آن، اطلاعات پایه به دو طریق تحلیل اسنادی و مشاهده عینی تحصیل شده است. یافته ها بدانجا راهبر می گردد که ترکیب سه مفهوم کالبد مکان، معنای مکان و فعالیت و رویدادهای مکان، به همراه نبوغ بشر در طراحی عناصر محیطی (environment) بازار تبریز، = به عنوان بازتابی از حس تعلق مکانی- مفاهیم پایه ای در شکل گیری رشته های خاطره ای جمعی است که باعث بوجود آمدن نوعی احساس هویت یا این همانی (Identity) فرد با فضا و محیط خویش در شهر می گردد. این ویژگی منجر به عمق و شدت تاثیر این بازار در حیات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی در سطح مختلف محلی، ملی و بین المللی و پایداری این کارکردها تا زمان معاصر می باشد. موضوعی که خود جلوه ای ممتاز از خرد و انعطاف پذیری معماری ایرانی است.

کلمات کلیدی:

حس مکانف خاطره جمعی، بازار، رشته های خاطره ای، حافظه تاریخی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/946493>

